

YAYLALARIMIZIN, MERALARIMIZIN, ÇAYIRLARIMIZIN VE DOĞAL ÇEVREMİZİN RANTA AÇILMASINA İZİN VERMEYECEĞİZ!

30 Ocak 2021 tarihinde yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Amasya'da 11, Bolu'da 2, Trabzon'da 2 olmak üzere toplam 15 bölgenin "yayla alanı" statüsünün kaldırılması hakkında TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz tarafından 10 Şubat 2021 tarihinde basın açıklaması yapıldı.

Doğal kaynaklar, ekosistem ve doğal ortam içerisindeki şartlara bağlı olarak oluşmuştur. Oluşumunda insan emeğine ihtiyaç duymayan bu kaynaklar üzerinde, herhangi gerekçeyle, hiçbir kimse veya hiçbir kesim sahiplik iddiasında

bulunamaz. Bu kaynakların tasarruf hakkı topluma ve orada yaşayan tüm canlılara aittir. Bir gecede imzalanan kararnamelerle doğal kaynaklarımızın rant kaynağı haline dönüştürülmesine ve zarar görmesine neden olmaya kimsenin hakkı yoktur. Bu

kaynakların nasıl korunacağına veya kullanılacağına karar verilirken, bu kararların ekosistemi nasıl etkileyeceğini bilimsel veriler dikkate alınmalıdır.

Üretim ekonomisi yerine rant ve faiz ekonomisiyle her şeyin serbest piyasada pazarlanmaya/alınip sa-

tılmaya çalışıldığı günümüzde, ülkemizin doğal, tarihi, kültürel miras alanları satışa çıkarılmakta ve hızla talan edilmektedir. Tek adam rejimi altında alınan keyfi kararlarla Fırtına Vadisi'nden Munzur Gözeleri'ne, Salda Gölü'nden Kaz Dağları'na ve Karadeniz yaylalarına kadar birbirinden değerli pek çok kamusal alan arazi rantı ile biçimlendirilmek istenmektedir.

Doğaya yönelik bu açgözlü saldırı, kamusal alanlarımızın yağmalanması anlamına geldiği gibi, doğal dengenin de bozulması anlamına gelmektedir. Son yıllarda sıkça yaşadığımız doğal afetlerin temel nedeni insan kaynaklı doğa tahribatları, yanlış toprak ve su politikaları, sınırsız enerji-maden yatırımları ve plansız-çarpık kentleşme uygulamalarıdır.

Doğa talanına resmi izin veren son örnek, 30 Ocak 2021 tarih ve 31380 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 3461 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Amasya'da 11, Bolu'da 2, Trabzon'da 2 olmak üzere 15 adet yaylanın "yayla alanı" statüsünün kaldırılmasıdır. Aynı tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 3456 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile çeşitli illerde 8 adet yerin turizm merkezi statüsü iptal edilmiş, 8 adet yerin de sınırları ve bazılarının statüsü değiştirilmiştir. 6 Şubat 2021 tarih ve 3138 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 3510 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile de Rize ili Çamlıhemşin ilçesi sınırları içerisinde Fırtına Deresi kenarındaki taşınmazların acele kamulaştırma yoluyla imara açılması- na izin verilmiştir.

2013 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla yayla statüsü kabul edilen söz konusu 15 bölgenin bu statülerinin 2021 yılında kaldırılma tercihi, doğal yaşam alanları, imar ve rant politikaları, yayla/yaylacılık kültürü ve hayvancılık açılarından ciddi anlamda irdelenmelidir.

Alınan son kararlar, yeniden yayla-orman statü değişikliği gündeme gelmiştir. Orman Yasası'nın 17. maddesindeki istisnalar buraların yapılaşmaya açılmasına olanak tanımaktadır. Halen kaçak binalarla ciddi bir düzensiz yapılaşma yaşanan pek çok yaylamızda, 2018 yılında çıkarılan 7143 sayılı "torba yasa" ile gündeme gelen "imar affı(barışı)" bu kararlar birlikte değerlendirilmelidir. Süreci 6 Ocak 2021 tarihinde yayınlanan "6831 Sayılı Orman Kanunu'nun Ek 16. maddesi Kapsamında Orman Sınırları Dışına Çıkarma İşlemlerine İlişkin Yönetmelik" ile birlikte değerlendirildiğimizde, yaylalarımızda yeni talanlar adına neler yaşanabileceğini tahmin etmek güç olmasa gerekir.

Son yıllarda yaylalarımızın özellikle yerleşim yeri, rekreasyon ve turizm faaliyetleri açısından gündeme gelmesiyle beraber yaylaların kullanım amacı farklılaşmış ve çeşitlenmiştir. Bu durum düzensiz yapılaşma, özgün mimarideki bozulmalar, çevre kirliliği, çayır ve mera alanlarının azalması ve yaylacılık kültürünün yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalması gibi pek çok sorunun yaşanmasına yol açmaktadır.

Su ve oksijen deposu olan orman, yayla, mera gibi doğal alanlarımızın doğal haliyle korunması ve kullanılması gerekir. Doğal alanlar ticarileş-

tirilmemelidir. İmar ve rant politikaları ile yerli ya da yabancı kişiler/kesimler için yapılaşmaya açılan/açılacak yaylalarımız doğal özelliklerini yitirir, amacına uygun kullanılamaz.

Ülkemizde yüzyıllardır geleneksel bir hayvancılık şekli olarak yapılan yaylacılık yüksek kesimlerdeki çayır ve meralardan yararlanmanın en iyi yoludur. Endemik türlerle bezenmiş yaylalarımız yoğun arıcılık faaliyetleri yanında, yararlı ot-şifalı bitkiler açısından da önemlidir. Bitkisel ve hayvansal üretimin devamlılığı için verimli tarım arazilerimiz gibi, yaylalarımızın da amacı dışında kullanılmaması gerekir. Çayır, mera ve yaylalarımızı korumamanın sonucu, hayvansal gıda ürünlerinde ve hayvancılığın temel girdisi olan yemde dışarıya bağımlılığın artmasıdır. Oysa GDO'lu yemlere yeniden izin verilen günümüzde doğal yemle beslenen doğal üretim temel tercihimiz olmalıdır.

Doğal varlıklarımız ülkemizin dört bir yanında yağma ve talan projeleri ile tehdit altındadır. Bu doğa bizim, bu dünya bizim, bu ülke bizim. Ülkesini, halkını ve doğasını seven her yurttaşımızın görevi bu talana karşı durmaktır.

TMMOB son yasal düzenlemelerle yaylalarımızın da farklı kullanım amaçlarıyla planlanarak doğal yapısını ve yayla özelliğini kaybetmesi için alınan yanlış kararlara karşı yargı yolu dâhil gerekli mücadeleyi sürdürecektir.◀◀

Emin KORAMAZ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı